

teatrul de păpuși

TEATRUL DE PĂPUȘI PE MALUL DUNĂRII

Cele două teatre de păpuși din Galați și Brăila își conturează un profil destul de interesant. Mai puțin cunoscute în Capitală, depășind rareori prin turnee granița propriei lor regiuni, ele aduc o contribuție prețioasă, pe plan local, la educarea artistică a nenumăraților lor spectatori.

Colectivul gălățean, destul de puțin numeros, se distinge printr-o acuratețe stilistică, prin folosirea unor mijloace directe ce sînt cu ușurință recepționate de copii, chiar dacă aceste mijloace par uneori prea liniare sau ușor didactice. Savoarea spectacolului stă mai ales în mijloacele personale ale minitorilor, din rîndul cărora se pot desluși unele personalități artistice în devenire.

Am revăzut cu plăcere *Ursuleții veseli* (Polivanova), deoarece morala simplă și firească a textului (din păcate, unul din rarele texte adresate preșcolarilor și mai ales cu posibilitatea de a fi recepționat de aceștia) a fost fructificată sincer în spectacol. Fără îndoială că un surplus de fantazie regizorală (Aurelian Botezatu) ar fi fost în măsură să dea mai mult relief textului prin soluții mai hazoase, așa cum s-a întîmplat cu același text, pe scena Teatrului de păpuși din Cluj. Mulțumitor rămîne fără îndoială nivelul artistic al minitorilor și mai ales posibilitățile lor văzute în perspectivă.

Mioara Mocanu, interpreta Zmeuricei, a adus în spectacol nota unei personalități mai distincte, dublată de o bună folosire a vocii, alături de remarcabilele compoziții: Zmeurel (Fani Rozeanu), Bunicul (Constantin Gheorghiu), Bunica (B. Braunstein).

Expresiv și substanțial, decorul semnat de N. Stănescu.

Un spectacol mai complicat, *Fata moșului și fata babei* (de M. Surinova), ne-a dezvăluit mai larg fizionomia colectivului și, mai ales, inerenta sa dificultate în abordarea unui spectacol de respirație. Inconsecvența

stilistică, ezitare între personajul esențializat și reprezentarea naturalistă, viziunea oarecum sărăcăcioasă a basmului au demonstrat necesitatea abordării unor mijloace noi, a unor elemente îndrăznețe în viziunea regizorală și a unei orientări clare, precise, în plastica scenografului, de altfel talentat — Nicolae Stănescu. În rest, reprezentarea, abordînd un ușor aer festiv circumstanțial, ne-a ilustrat încă o dată necesitatea unor schimburi temeinice de experiență între colectivele de păpușari din țară. Minitorii ca Rodica Ognel, C. Gheorghiu, Teodora Stoicovici trebuie să-și afle mijloacele prielnice unei dezvoltări cit mai multilaterale. Faptul că aproape toate spectacolele teatrului sînt montate de un același regizor, poate explica lipsa de varietate, ușoara lor uniformitate. Ideea — aplicată de altfel — ca un regizor al teatrului de proză (V. Moiescu) să monteze spectacolul *Sinziana și Pepelea* de V. Alecsandri ni se pare interesantă. Interesul pentru această nouă premieră a adus un suflu efervescent în teatru. Scenograf, actori, personal tehnic se pregăteau în vederea acestei încercări dificile.

Micul colectiv de păpușari are posibilitatea de a depăși faza calitativă în care se află acum. Există aici un lăudabil interes creator, există o remarcabilă dorință din partea fiecărui păpușar de a învăța și de a crește. Odată cu desăvîrșirea măiestriei de mînuire și mai ales cu stăpînirea unei bune interpretări vocale, vom putea fi îndreptățiti să credem că spectacolele de păpuși jucate de gălățeni vor avea lumina unor biruințe artistice.

Colectivul de păpușari din Brăila prezintă și el unele individualități mai proeminente, în ceea ce privește minitorii, dar mai ales trebuie remarcat curajul cu care regizorul teatrului Dumitru Dinulescu (solicitat de la teatrul de proză, în lipsa unui regizor titular), a încercat unele formule interesante în rezolvarea spectacolelor. Teatrul din Brăila a prezentat de altfel în premieră pe țară, feeria lui Mircea Florian *Glie voinicul*.

Basmul, cu un adînc filon popular, narează isprăvile voinicului Glie, fiul pămîntului, care se luptă și pînă la urmă îl biruie pe Zmeu și pe Mama Zmeului, cei care aduseseră jalea pe pămînt și răpiseră lumina soarelui. Dincolo de strălucirea feericului, basmul are tilcuri grăitoare (legenda lui Anteu); el cîntă dragostea pentru pămîntul natal, slăvește lupta oamenilor pentru libertate și mai ales sugerează că forța unui erou o dă totdeauna legătura sa cu pămîntul țării, cu oamenii ei, cu inima sa dreaptă și generoasă. Suita de peripeții urmează firul fireasc al basmului, alăturînd eroului elementele naturii, totdeauna binevoitoare celui bun și drept.

Unele lungimi sau discursivități ale textului, un ușor retorism ce răsună pe alocuri, ar fi putut fi evitate cu ușurință, pentru a nu îngreuna un ritm dramatic ce s-ar fi cerut mai alert. Regizorul Dumitru Dinulescu a vădit mai mult decît o pozitivă înclinație spre jocul păpușilor. Fantezia sa a mers pe linia firească a specificului păpușii — un tablou e de-a dreptul impresionant. Eroul se luptă cu elementele pădurii, copaci descărnați cu brațele ca niște cîngi îl impresoară, vrînd să-l strivească. Rezolvarea simplă și ingenioasă (mînuitorii purtau îmbrăcămintea ce sugera trunchiul copacilor) a creat un moment de emoție artistică. Atenția cizelare a fiecărui sunet din spectacol, gîdită și realizată emoțional, a valorificat textul, i-au dat forță și mesaj.

Dintre mînuitori, Const. Șurubaru a creat cu umor și mult firesc un Tindală autentic; în schimb Ion Stanciu a dat întruchipare unui prea hieratic Glie voinic, bine rezolvat ca mișcare, dar insuficient adîncit, despersonalizat ca voce. O compoziție grotescă a realizat Carmen Brinzaș (Mama Zmeului). Există de asemeni mînuitori ca Nina Popescu, Dida Raf-topol și mai ales Vasile Hariton (Zmeu)

— o creație remarcabilă prin forța plastică, voce și mișcare — ale căror calități artistice sînt incontestabile. Dacă spectacolul poate fi socotit remarcabil, sîntem însă mai puțin mulțumiți de realizarea ștearsă a grupului de țărani (veșnica dificultate a personajelor-oameni) atît din punct de vedere al mișcării ușor stingace, cît și al vocilor.

Scufița roșie (adaptare și dramatizare de Toma Parascivescu) a fost un spectacol vioi, adresat celor mai mici dintre spectatori, descoperind realele însușiri ale colectivului. Vădînd încă slăbiciuni și rămîineri în urmă, plătînd tribut unei „reproduceri” prea fidele după natură, viziunea plastică a spectacolelor și construcția păpușilor se cer socoteite ca un element ce trebuie acordat cu restul realizărilor acestui colectiv.

Am revăzut colectivul brăilean după cîțiva ani de la apariția sa în Capitală, cu ocazia festivalului teatrului de păpuși. Creșterea calitativă e mai mult decît sensibilă. Spectacolul de atunci nu depășea nivelul unui colectiv de amatori. Spectacolele de azi sînt rezultatul unei fantezii creatoare, al unei munci artistice ce trebuie remarcată. Prezența unui regizor permanent în teatru (și a unui referent literar, la Teatrul de păpuși din Galați) ar rezolva și mai bine munca artistică a teatrului.

Trebuie spus că ambele colective și-au cîștigat o justă și meritată prețuire artistică pe plan local și că duc o fructuoasă muncă în deplasările din regiune.

La cîțiva kilometri distanță (este curios cum aceste colective nu fac aproape deloc schimb de experiență) cele două colective de păpuși, prin realizările și mai ales prin perspectivele lor, sînt o dovadă a creșterii generale pe care a înregistrat-o mișcarea de păpușari din țara noastră.

Al. P.